

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

Apkopojums par gūtajām atziņām un kļūdām 2015. gada LIFE programmas uzsaukumā iesniegtajiem projektu pieteikumiem – kas jāņem vērā iesniedzot LIFE projektu

1. Vispārīga informācija:

LIFE programma ir Eiropas Savienības finanšu instruments ilgtspējīgu un inovatīvu vides kvalitātes un klimata pārmaiņu veikšanai. Uz šo finansējumu, iesniedzot projektu pieteikumus, var pretendēt jebkura juridiskā persona - pieteicējs.

Pieteicējs, sniedzot projektu LIFE programmā, sagatavo to angļu valodā, speciāli izveidotā [online formā](#), atbilstoši [LIFE daudzgadu programmas](#) prioritārajām tēmām un konkrētās [apakšprogrammas vadlīnijām](#), pieteikums iesniedzams tikai elektroniski. Iesniegtos pieteikumus izvērtē LIFE programmas koordinators - EASME (Executive Agency for Small and Medium – sized Enterprises)

Šis apkopojums izstrādāts, balstoties uz 2015.gada LIFE uzsaukumā iesniegto Latvijas pieteicēju iesniegto projektu novērtējumu, ko veikusi EASME, šajā atskaitē norādīti reāli trūkumi, kā arī pozitīvais projektu pieteikumus.

Rekomendējam iepazīties gan ar [vadlīnijām](#), gan šajā dokumentā norādīto, ņemt vērā pozitīvo un savā LIFE pieteikumā neatkārtot zemāk norādītās kļūdas.

2. Iesniegumu vērtēšanas procedūra :

Katrs projekta pieteikums tiek izvērtēts pēc septiņiem vērtēšanas kritērijiem. Katrai LIFE programmas apakšprogrammai vērtēšanas kritēriji ir līdzīgi (atšķiras 3. un 4. vērtēšanas kritērijs Vides un Klimata pasākumu apakšprogrammā).

Pieteikumi tiek vērtēti pēc punktu skalas, projekts tiek noraidīts, ja:

- a) Kaut vienā no kritērijiem pieteikums nav novērtēts ar minimāli nepieciešamo punktu skaitu;
- b) Kopējais kritēriju punktu skaits nesasniedz minimāli nepieciešamo (55 punkti)

Zemāk norādītas tabulas ar vērtēšanas kritērijiem un punktu skaitu tajos:

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

Vides apakšprogramma

Finansējuma piešķiršanas kritēriji	Minimālais pietiekamais punktu skaits	Maksimālais punktu skaits
1. Tehniskā saskaņotība un kvalitāte	10	20
2. Finansiālā saskaņotība un kvalitāte	10	20
3. ES pievienotā vērtība: LIFE Vides apakašprogr. prioritāro jomu konkrētu mērķu sasniegšanai paredzētā ieguldījuma apmērs un kvalitāte	10	20
4. Ieguldījums projektu tēmās	-	10
5. ES pievienotā vērtība: vairāki mērķi, sinerģija un integrācija	7	15
6. ES pievienotā vērtība: atkārtojamība un tālāknododamība	5	10
7. ES pievienotā vērtība: transnacionālais aspekts, zaļais iepirkums, izmantošana	-	5
Kopējais (pietiekamais) punktu skaits	55	100

Klimata pasākumu apakšprogrammai

Finansējuma piešķiršanas kritēriji	Minimālais pietiekamais punktu skaits	Maksimālais punktu skaits
1. Tehniskā saskaņotība un kvalitāte	10	20
2. Finansiālā saskaņotība un kvalitāte	10	20
3. ES pievienotā vērtība: noturības pret klimata pārmaiņām palielin. un/vai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai paredzētā ieguldījuma apmērs un kvalitāte	7	15
4. ES pievienotā vērtība: LIFE Klimata pasākumu apakšprogr. prioritāro jomu konkrētiem mērķiem paredzētā ieguldījuma apmērs un kvalitāte	7	15
5. ES pievienotā vērtība: vairāki mērķi, sinerģija un integrācija	7	15
6. ES pievienotā vērtība: atkārtojamība un tālāknododamība	5	10

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

7. ES pievienotā vērtība: transnacionālais aspekts, zaļais iepirkums, izmantošana	-	5
Kopējais (pietiekamais) punktu skaits	55	100

Zemāk atrodama informācija par pozitīvo (+) un negatīvo (-) Latvijas institūciju iesniegumos 2015.gada uzsaukumā katra kritērija ietvaros.

I kritērijs - Tehniskā saskaņotība un kvalitāte

- + Projektam ir noteikti skaidri mērķi, kas ir reālistiski
- + Aktivitāšu apraksts skaidri norāda, kā tās tiks ieviestas, kur, kad un kas būs izpildītājs
- + Paskaidrots projekta pienesums nozares attīstībā
- + Aktivitātes ir tieši saistītas ar iespējamiem klimatiskajiem draudiem (un/vai vides problēmām) un pamatotas ar atbilstošas metodoloģijas ieviešanu, kas pilnībā atbilst ES vadlīnijām
- + Veikta pirms projekta ieviešanas izpēte un ar skaitļiem paskaidrota projektā risināmā problēma un ieguvumi
- + Visas nepieciešamās atļaujas ir paredzētas pieteikumā un ir pievienotas
- + Precīzi norādītas izmēģinājumu vietas un teritorijas, pievienotas kartes ar darbības zonām
- + Indikatoru tabula precīzi aizpildīta
- + Laika grafiks ir detalizēts un saprotams
- + Projekta vadības struktūra ir atbilstoša, Uzraudzības grupa plānota. Pēc projekta tiks turpināti darbi. Visas obligātās aktivitātes būs ieviestas un informācijas izplatīšanas aktivitātes ir veiksmīgi saplānotas, precīzi noteiktas mērķauditorijas un paskaidrota to izvēle

- Projektā izvirzītie mērķi nesasaucās ar piedāvāto risinājumu, aktivitātēm
- Nav ambīciju un tehnisko risinājumu, projekts ir lokāls
- Nav aprakstītas visu partneru lomas projektā
- Projektā nav paskaidrots, kāpēc konkrētā tehnoloģija ir nepieciešama Latvijā
- Projekta problēmas un draudi nav pietiekami skaidri norādīti
- Nav skaidri iezīmēti ieinteresēto organizāciju un mērķauditorijas iespējamie riski, jo tiem tiek piešķirta tikai maznozīmīga loma
- Nav paredzēts projekta risku novēršanas plāns, nav minēts, kas tiks darīts, ja nepieciešamās atļaujas netiks saņemtas, kā arī nav paredzēts, kā tiks piesaistīts finansējums pēc projekta noslēguma

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Nav paskaidrots, kā tiks noteikti applūstošās vietas riski un izveidoti "labās infrastruktūras attīstības" risinājumi
- Projektā nav iekļautas inovācijas
- Projektā minētajam inovatīvajam risinājumam tiks izmantots 20 gadus vecs modelis. Kā tas sasaucās ar inovācijām?
- Nav veikta pirms-projekta analīze par esošajām vides politikas prioritātēm
- Nav atspoguļota ekosistēmas pieeja
- Projekta ietekme uz klimata izmaiņām limitēta
- Kopumā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas ietaupījums ir ļoti zems (80 tonnas). Projekts nepaskaidro kā 3000 t SEG emisijas varēs sasniegt pēc projekta beigām
- Nesakritības projekta formā, norādītas mērķiem neatbilstošas aktivitātes
- Aktivitātes ir teorētiskas
- Aktivitātes nav tieši saistītas ar projektā izvirzīto vides problēmu
- Aktivitātes nav pamatotas ar detaļu aprakstu un netiek minēti, kādi ir sagaidāmie rezultāti un ieguvumi no tām
- Nav analizēta esošā situācija un prakse attiecīgās tehnoloģijas jomā
- Projekta darbības plānā ir daudzas neprecizitātes, daudz laika ir paredzēts sagatavošanās aktivitātēm, kas varēja būt jau izdarītas pirms projekta uzsākšanas
- Sagatavošanās darbu statuss nav saprotams, netiek minēts, ka iepriekš būtu veikti kādi pārbaudes vai izpētes darbi, testu analīzes vai to skaidrojumi nav pievienoti. Netiek paskaidrots, ar kādām metodēm tiks novērtēts projekta progress un tā ietekme uz vidi
- Nav pievienots literatūras saraksts par aprakstītajām tehnoloģijām un netiek izmantota jau realizēto LIFE projektu pieredze tieši šajā jomā
- Aktivitāšu aprakstos ir iekļauts liels skaits speciālistu, bet nav minēti to specifiskie darba uzdevumi, kas neatklāj to ieguldījuma novērtēšanu
- Projektā nav paredzēta Uzraudzības grupa
- Aktivitātēm nepieciešams pievienot karti, kur atradīsies izmēģinājuma/pilot vieta
- Aktivitātes nav precīzi aprakstītas un trūkst kvantitatīvo rādītāju
- Netiek minēts kā tiks izvērtēti projektā sasniegtie rezultāti un nav pievienota indikatoru tabula
- Nav skaidri noteikti indikatori, kādā veidā varēs sekot projekta progresam
- Nav skaidrojuma, kā aprēķināti sagaidāmie rezultāti un indikatoru tabulas rādītāji
- Nav atspoguļoti ieviešanas rādītāji, kā rezultātā ir limitēti darba uzdevumi
- Iztrūkst sadaļas - sociāli ekonomiskā efekta novērtēšana un iekšējais projekta monitoring
- Sociāli-ekonomiskās ietekmes parametri kā arī sagaidāmie rezultāti ir vāji raksturoti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Sagaidāmo rezultātu/nodevumu/pasākumu (deliverables and milestones) saraksts ir par garu un par daudz detalizēts
- Nav iekļauta neviena aktivitāte, kas demonstrētu projekta attīstību ilgtermiņā un pēc projekta beigšanas, jaunu finanšu piesaisti, vai ienākumus no projekta aktivitātēm, ko nākotnē varētu izmantot, testējot jaunas tehnoloģijas, nav stratēģijas par ilgstošas darbības nodrošinājumu
- Nav minēta un aprakstīta iegūtās pieredzes tālāknododamība
- Projekta ieviesēji apgalvo, ka turpinās iekārtas darbību, tās uzturēšanu un demonstrēšanas procesu, tomēr iekārtas finansiālā, administratīvā un organizatoriskā ilgtspējība nav minēta un aprakstīta
- Komunikāciju jomā netiek izpildītas pat obligātās prasības kā mājaslapas izveidošana, informācijas stendi un Layman atskaite projekta beigās, nav sadarbības tīkla veidošana ar pārējiem LIFE projektiem
- Informācijas izplatīšanas mērķa grupa ir vispārīga, netiek identificētas iesaistītās pašvaldības vai citas organizācijas, kur līdzīga sistēma varētu būt pārņemta

II kritērijs - Finansiālā saskaņotība un kvalitāte

- + Projekta budžets ir labi pamatots un atbilstošs. Paskaidrots, kādēļ personāla izmaksas atbilst valsts standartiem un projektā nepieciešamajai pieredzei. Paskaidrotas ārpakalpojumu un aprīkojuma izmaksas.
- + Piedāvātais budžets pilnībā saskan un atbilst projekta aktivitātēm un finansējuma prasībām, izmaksas ir reālas un detāli aprakstītas. Projekts skaidro kāpēc LIFE programma tika izvēlēta no citiem finansējuma avotiem
- Vāji izstrādātais apraksts nesniedz iespēju finanses adekvāti novērtēt
- Nav apzināti citi ES iespējamie finansējuma mehānismi
- Budžets nav pamatots, finansējums personāla izmaksām uzskatāms par zemu, lai garantētu veiksmīgu projekta ieviešanu. Projekta ieviešanas laiks ir pārāk īss un kopējais budžets par zemu, bet savukārt ārējo pakalpojumu un prototipa iekārtu, aprīkojuma izmaksas par augstu 87% no kopējā budžeta, kas ir neadekvāti, nav detāli paskaidrotas izmaksas un tās pārsniedz limitu (ārējo pakalpojumu izmaksas nedrīkst pārsniegt 35%)
- Pieteikuma budžets neatbilst principam -saimnieciski izdevīgākais piedāvājums
- Kļūdas aprēķinos, vairāki grāmatveži, dažas no budžeta līnijām uzrādītas dubultā
- Ir norādīta kopējā summa un nav sniegti detālāki paskaidrojumi, ko tā sastāda
- Projekta izmaksas nav pareizi iedalītas budžeta kategorijās

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Projektā plānots iesaistīt pārāk daudz pilnas slodzes darbinieku, ņemot vērā veicamās aktivitātes un to intensitāti
- Personāla pienākumi nav precīzi definēti un ārējo pakalpojumu izmaksas dažās budžeta līnijās ir par augstu
- Pārāk daudz dienas paredzētas administratīvajām aktivitātēm – grāmatveža plānotā darba slodze ir par augstu. Ekspertu un operatoru slodzes likme neatbilst plānotajām aktivitātēm
- Liela summa ir paredzēta ārējiem ekspertiem, tai pat laikā projektā norādīts, ka daļu no ekspertu paredzētajiem darbiem veiks projekta personāls
- Konsultāciju izmaksas nav pietiekami paskaidrotas
- Ilglietojuma preču izmaksas nav pamatotas ar detālu raksturojumu un ir šaubas par prototipa veidu, jo nav pievienots tā tehniskais apraksts
- Sagaidāmie rezultāti no izstrādātā modeļa nav pietiekami augsti un neatbilst paredzētajai augstajai cenai
- Plānots iegādāties mašīnu, nav paskaidrots, kādēļ tas ir nepieciešams, pie tam sabiedriskais transports ir pieejams
- Upes apsaimniekošanas plāna izstrāde projekta ietvaros nav pamatota, jo tas ir paredzēts pašvaldības tiešajos pienākumos sakarā ar Plūdu direktīvu

III kritērijs - ES pievienotā vērtība: Ieguldījums siltumnīcas efekta gāzu emisijas samazināšanā un/vai noturības pret klimata pārmaiņām palielināšanā

- + Pieteikumā labi aprakstīts projekta ieguldījums ūdens sektorā, nodrošinot drošu un efektīvu ūdens izmantošanu, uzlabojot ūdens apsaimniekošanu, saglabājot augstus ūdens kvalitātes rādītājus un tas atbilst Ūdens Struktūru direktīvai
- + Projekts balstās uz tematiskajām prioritātēm atkritumu apsaimniekošanas jomā un atbilst ES izvirzītajiem vides politikas mērķiem
- + Projekta ieguldījums ir novērtēts kā nozīmīgs biotopu aizsardzības statusa uzlabošanā nacionālajā līmenī
- + Projektam ir potenciāls demonstrēt sekmīgu dzesēšanas sistēmu Latvijā un varētu to dēvēt kā demonstrējuma projektu, ja to veiksmīgi ievieš. Nodoms, izmantot projekta rezultātus celtniecībā, lai uzlabotu enerģijas resursus celtnēs, ir labs
- + Projekts atbilst ES noteiktajām vides politikas prioritātēm. Ir atsauce uz Ūdens Struktūru direktīvu, Plūdu direktīvu, ES Bioloģisko stratēģiju

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Aktivitātes nav pietiekami aprakstītas, lai noteiktu projekta pievienoto vērtību, nerodas pārlicība, ka plānotie rezultāti tiks sasniegti
- Projekta uzdevumi netiek pamatoti ar nevienu aktivitāti, kā arī netiek minēts kā rezultāti tiks izplatīti
- Netiek pietiekami aprakstīts, kā sasniegtie rezultāti un projektā ieteiktās metodes tiks izmantotas nākotnē
- Pieteikumā nav norādīti kvantitatīvie rādītāji no sagaidāmajiem rezultātiem demonstrējuma vietās, ne arī to ieguldījums ES līmenī. Tā kā projekts nepiedāvā ievērojamu ieguldījumu labas prakses vai inovāciju tālāknododamībā, šis projekts tiek uzskatīts ar mazu pievienoto vērtību
- Projekta ieguldījums ir limitēts sakarā ar tā nelielo mērogu. Lai arī ir paredzēta sadarbība ar kaimiņvalsti, taču nav skaidri definēta sagaidāmā ietekme uz klimata izmaiņām
- Projekta pārraudzības mehānisms nav pietiekami izveidots un nav iespējams noteikt, kā projekts varētu sasniegt vides un pārvaldības ietekmi
- Projekts neraksturo tā tiešo ietekmi uz vidi un izvēlētās tehnoloģijas ieviešanas un testēšanas gaitu

IV kritērijs - ES pievienotā vērtība: Ieguldījums klimata apakšprogrammas prioritāro mērķu sasniegšanā

- + Pieteikums veicina specifisku mērķu izpildi, demonstrējot vadīšanas pieeju raksturīgu mazām pašvaldībām. Sasaucās ar ES noteiktajām prioritātēm
- + Projekts ir labi pamatots un atbilst ES LIFE klimata apakšprogrammas izvirzītajām prioritātēm
- + Projekts atbilst LIFE apakšprogrammai, jo sniedz ieguldījumu jaunām klimata pārmaiņu mazināšanas tehnoloģijām, it īpaši sniegs ieguldījumu jaunu inovatīvu metožu izpētē mazām rūpnīcām, ofisu celtnēm un citiem būvniecības objektiem
- Piedāvājumiem tehniskajiem un inovatīvajiem risinājumiem nav pietiekama pamatojuma
- Pieteikumā nav paskaidrots, kā šis projekts varētu klasificēties kā demonstrēšanas vai izmēģinājuma projekts, kas notiek ES pirmo reizi. Piedāvātās aktivitātes neatbilst jaunu tehnoloģiju demonstrēšanai
- Nav pietiekami raksturota esošā situācija un pamatota idejas unikalitāte un ziņojums, ka piedāvātie risinājumi ir inovatīvi, nav atbilstoši izstrādāts

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Projekta ieguldījums ir limitēts, aktivitātes uzlabos pamatzināšanas par klimatiskajām pārmaiņām, bet pietrūkst kapacitātes, kā šīs zināšanas tiks izmantotas praksē

V kritērijs - ES pievienotā vērtība: daudzpusīgums, sinerģija/kopdarbība mērķu sasniegšanā un integrācija

- + Projekts atbilst ES noteiktajām prioritātēm un ES direktīvām. Projekts paredz ieviest plānotos rezultātus pašvaldības esošajos plānošanas dokumentos, kā piemēram, ilgtspējīgas enerģijas attīstības plānā un Attīstības stratēģijā. Projekts ir cieši saistīts ar pašvaldības sociāli ekonomisko attīstību, potenciālās sinerģijas kā bioloģiskā daudzveidība, ūdens apsaimniekošana
- + Pieteikums atbilst Ūdens un Plūdu direktīvām un arī atsaucās uz ES Zaļās infrastruktūras stratēģiju, tiek minēta arī atsaucē uz ES Enerģijas stratēģiju
- + Projektam ir potenciāls nostiprināt un modernizēt lauksaimniecības sektoru Latvijā un iespējams kaimiņzemēs, integrējot tā rezultātus lauksaimniecības un klimata pārmaiņu pielāgošanā. Ekonomiskais iegums varētu būt arī lauksaimniekiem, kas ņems vērā projektā ieteiktās metodes
- + Projekts ietver papildus sinerģijas ar citām Savienības stratēģijām kā Tūrisms un Jūras Struktūru direktīvu. Ieinteresētās organizācijas un mērķauditorija ir precīzi definēta un to iesaistīšanās projektā ir skaidri norādīta
- Pieteikumā nav izskaidrots, kā specifiskie vides mērķi tiks iestrādāti citos politiskajos aktos vai izveidojot sinerģijas, tas neiekļauj arī īpašas aktivitātes, kas sasauktos ar citām ES izvirzītajām politiskajām prioritātēm
- Ieguvumi kā jaunas darba vietas, spēju palielināšana un atgriezeniskā saite nacionālajā rīcības programmā nav pamatoti
- Tiek minēts, ka projektam būs pievienotā vērtība, bet pietrūkst attiecīgas informācijas un izstrādātas metodes, kā tieši tas tiks sasniegts
- Sociāli ekonomiskā ietekme nav paskaidrota, lai saprastu, ka projekta rezultātā būs nodrošinātas jaunas darba vietas vai kāds cits ekonomiskais labums. Projekts neiekļauj aktivitātes, kas būtu attiecināmas arī uz citu ES politiku ieviešanu
- Lai gan projektu varētu uzskatīt par demonstrācijas projektu, tomēr tā galvenais uzdevums nodrošināt daudzfunkcionālu mehānismu netiek balstīts ne ar vienu aktivitāti un netiek izmantoti rezultāti, gūti no citiem finanšu instrumentiem, lai gan šajā jomā daži projekti jau tika realizēti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

VI kritērijs - ES pievienotā vērtība: atkārtojamība un tālāknododamība

- + Pieteikumā ir iekļautas aktivitātes, kas ir tālāknododamas un pārnesamas uz citām vietām vai organizācijām, kurām ir līdzīgas situācijas gan projekta izstrādes laikā, gan pēc tā ieviešanas
- + Mērķa grupas un projekta rezultātu tālāknododamība un atkārtojamība ir precīzi definēta. Apmeklētāju vadības plāna izveidošana kalpos kā labs piemērs, kā parādīt dabas aizsardzības ciešu saikni ar tūrisma attīstību Baltijā
- Ieteicams labāk aprakstīt starptautisko sadarbību
- Replikācijas un pārneses potenciāls tiek minēts pārāk vispārējs un nepietiekami attīstīts
- Nav iekļauts paskaidrojums, kā projektā sasniegtie rezultāti un gūtā pieredze būs pārnesama un atkārtojama citu valstu praksēs vai arī vietējā mērogā. Tiek minēti jau eksistējoši un plaši pielietojami labas prakses piemēri, pietrūkst projektā izvirzītu ambīciju
- Lai arī projekts ietver potenciālās mērķa grupas, sadarbības partnerus, lai palīdzētu izplatīt un tālāk nodotu projektā sasniegtos rezultātus, tomēr projekta aprakstā nav iekļautas aktivitātes, kas veicinātu projekta rezultātu atkārtojamību citās nozarēs, reģionos un valstīs projekta laikā un pēc tā beigšanas, izņemot vienkāršu rezultātu izplatīšanu, zināšanu tālāk nodošanu un tīklošanu
- Projektā piedāvātā risinājuma atkārtojamība ir relatīva, jo šī vides problēma ir raksturīga visā Eiropā un arī projekta pieteikumā nav atrunāts, kā šo atkārtojamību varētu veikt papildus vispārzināmajām metodēm kā zināšanu tālāknodošana, informācijas izplatīšana un tīklošana. Viens no variantiem būtu pastāvīgi kontakti ar ieinteresētajām organizācijām, lai nodrošinātu atbalstu šīs tehnoloģijas ieviešanai arī ārpus projekta zonas, tādējādi pievienojot atbalsta vēstules no organizācijām
- Informācijas aktivitātes ir standarta aktivitātes, bet tām pietrūkst augstāku mērķu, lai sasniegtu lielāku informētības līmeni. Projektā ir iekļautas dažas aktivitātes, kas tieši attiecināmas uz tālāknodošanu un atkārtojamību citos līdzīgos projektos, izmantojot iegūtos rezultātus. Aktivitātes ir vairāk kā prezentācijas starptautiskās konferencēs, pieredzes apmaiņa, tomēr ir arī paredzēts izmantot pieredzi un pārnest to arī siltuma nodrošināšanas nozarē. Lai arī izvirzītais mērķis ir lokāls - ūdens kvalitātes un zudumu monitoringa sistēmas izveidošana, tomēr tas ir plaši izmantots, tādēļ projekta rezultātu atkārtota izmantošana ir pamatota

VII kritērijs - ES pievienotā vērtība: transnacionālais aspekts, zaļais iepirkums, rezultātu tālāka izmantošana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

- Projekta transnacionālā sadarbība ir limitēta, atbilstoši maza mēroga projektam un starptautiskie darba uzdevumi tikai nedaudz atšķiras no vispārpieņemtajiem.
- Projekts tiks ieviests tikai Latvijā, nav transnacionālās sadarbības vai starptautisku darba uzdevumu, kas nesaistītos ar vispārpieņemtajiem darbības mērķiem. Pieteikumā nav norādīts mehānisms kā tiks veikts zaļais iepirkums nevienā no projektā paredzēto aktivitāšu ieviešanas izmaksām. Projekts neparedz izmantot iepriekš veiktos pētījumus vai darba rezultātus klimata jomā, kas ir finansēti no Apvārsnis2020 vai no citām klimata jomai paredzētajām programmām.
- Projekts neparedz pārņemt pieredzi no vides un ar klimatu saistītiem projektiem, kas tikuši finansēti no citiem ES finanšu instrumentiem. Skaidri raksturots kā tiks veikts zaļais iepirkums, ieviešot arī zaļi domājošas darbības attiecībā uz ceļošanu, materiālu drukāšanu, enerģijas patēriņu, bet netiek minēti citi finanšu instrumenti kā Apvārsnis2020, ARTEMIS programmām vai sekots citām Direktīvu programmām.

Par Vides pārvaldība un informācija projektiem – atziņas no kā mācīties

Tā kā Latvijā līdz šim ir apstiprināts tikai viens Vides pārvaldības un Informācijas projekts, kur Latvijas partneris arī nav koordinējošais saņēmējs, bet pievienojies Igaunijas projektam, tādēļ ir ļoti būtiski ņemt vērā atziņas no iepriekšējiem LIFE programmas uzsaukumiem.

Pretendentiem jāpievērš īpaša uzmanība vides problēmas identificēšanai un situācijas izklāstam, kā arī ar to saistītajiem vides apziņas un pārvaldības jautājumiem., jāsniedz ar faktiem balstīts skaidrs esošās situācijas apraksts .

Ieteikums vienmēr pievērst uzmanību projekta pievienotajai vērtībai, salīdzināt ar iepriekš īstenotajiem projektiem vai šobrīd īstenotajiem projektiem tajā pašā nozarē.

Konkrēti jānorāda, kas būs projekta mērķauditorija un tā jāapraksta, kāpēc tieši šī grupa ir izvēlēta. Tai ir jāatbilst saistībā ar risināmo vides problēmu un paredzētajām darbībām.

Projekta pieteikumā jāizstrādā saskaņota stratēģija, kas sasaista atsevišķas darbības, lai sasniegtu definēto mērķi un pievērstos norādītajai problēmai.

Jāpiesaista attiecīgās ieinteresētās institūcijas un jānorāda to iesaiste projekta izstrādē un īstenošanā. Efektīvi jāizmanto un jāizstrādā jaunas metodoloģijas, kas iesaistītu plašas auditorijas, lai sasniegtu augstus kvantitatīvos rādītājus Latvijas iedzīvotāju vidū, kā arī citu ES dalībvalstu iedzīvotāju informētībā gan par LIFE programmu, gan par projektā izvirzīto vides problēmu ar nolūku nodrošināt metodes, rezultātu atkārtošanu citos kontekstos, citos reģionos, valstīs un nozarēs.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Latvijas vides
aizsardzības fonda
administrācija

Lai pārvarētu identificētās barjeras, ir nepieciešams īstenot liela mēroga darbības, pasākumus un jāparedz ambiciozi, tomēr arī reālistiski sasniedzami projekta rezultātu indikatori un jāizpilda prasība pēc uzvedības maiņas mērķa grupā, ne tikai fokusējoties uz faktu informēšanas taktiku. Lai to panāktu, ir jāiesaista plašsaziņu līdzekļi, aktīvi jāreklamē projekts un jānodrošina profesionāls dizains komunikāciju produktiem.

Tāpat kā visiem LIFE Vides un Klimata pasākumu apakšprogrammu projektiem ir jānodrošina atbilstošas monitoringa aktivitātes un jānorāda monitoringa rādītāji, lai varētu veikt projekta ietekmes un rezultātu novērtējumu.

NOBEIGUMS

Lai uzlabotu LIFE programmas projektu pieteikumu kvalitāti ir jāņem vērā, ka LIFE programma nepārtraukti attīstās un ar katru gadu tiek izvirzītas jaunas prasības potenciālajiem projektu rakstītājiem un ieviesējiem. Pēc augstāk aprakstītajiem norādījumiem, kas tika izvirzīti katrā finansējuma kritērijā, var secināt, ka ar vien lielāks uzsvars tiek likts uz projekta ilgtspējību un sasniegto rezultātu pārnesi, atkārtojamību.

Jāpievērš būtiska nozīme demonstrācijas, pilotprojektu un inovāciju tehniskajiem aprakstiem, ir stingrāka interpretācija par projekta tematiku un kontrole par dubult-finansējumu. Noteikti jāņem vērā otrās fāzes projekti un saikne ar citiem finansētajiem LIFE projektiem.

Viens no svarīgākajiem rādītājiem, lai projektu varētu uzskatīt par veiksmīgu, ir ES pievienotā vērtība, kvantitatīvo rādītāju ietekme uz vides aizsardzības ieguvumiem, pieprasījums pēc daudzfunkcionāliem pieteikumiem, kas saistīti ar līdzīgām tēmām vienā reģionā, valstī un ES dalībvalstīs. Būtiski tiek uzsvērts transnacionālais aspekts un interpretācija par starptautisko prioritāti.

Obligātā informācija, kurai jābūt minētai projektos, ir norādīta katras apakšprogrammas [vadlīnijās](#). Obligāti izlasiet vadlīnijas, pirms projekta iesniegšanas!